

honičbách scházeli hosté, aby později pokračovali na svatohubertskou mši, která se konala v kostele (kapli) Povýšení sv. Kříže na Karlově a hrálo při ní osm lesních rohů. Po mši proběhla návštěva a nadílka špitálníkům a poté společnosti již nic nebránilo v zahájení honu.

Tři chalupy

Po zániku loveckého zámku zůstala pouze osada Tři chalupy (cca 500 m jihovýchodně od obce Byšičky). Žili zde převážně sedláci, byla tu i kovárna a rybník s mlýnem sv. Anny na Mlynářské strouze (potok Mlynářice). První chalupa byla postavena na základech zámečku, dnes má č. p. 13, byla to původně dřevostavba. Od založení v ní bydlel vysloužilý voják ze Šporkovy armády. Ostatní chalupy vznikly až později, zhruba před rokem 1842, kdy je o nich první písemná zmínka.

Špitál Karlov

Nedaleko Byšiček se nacházejí pozůstatky špitálu Karlov, který založil v roce 1715 František Antonín Špork. Stavbou špitálu byli pověřeni italský stavitel Pietro Antonio Netolla a František Maxmilián Kaňka. Byl vystavěn čtverhranný špitál se dvorem a studnou uprostřed. Kolem dvora se nacházely klenuté ambity, z nichž se vcházelo do obytných místností. Na severní straně byl postaven kostel Povýšení sv. Kříže, který byl vysvěcen dne 30. září 1717. Špitál byl určen pro čtyřicet osm bývalých panských služebníků, ale také zchudlých měšťanů. Kapacita Karlova však nikdy nebyla zcela využita. Bylo zde postaráno o dvanáct mužů a dvanáct žen.

Špitál od roku 1750 zvolna zanikal a špitálníci se postupně stěhovali zpět do Lysé. Ze špitálu se stal dvůr, v roce 1782 zde bylo již jen hospodářství. V roce 1785 byl špitál zrušen. Dne 1. března 1790 byl zrušen a odsvěcen kostel Povýšení sv. Kříže.

Kostel (kaple) byl přeměněn na konírnu a v místě západního křídla špitálu byl postaven kravín. Jižní křídlo bylo v roce 1935 zbořeno. Z východního křídla se stala sýpka. Ze sklepa prý vedla podzemní chodba k nedaleké eremitáži sv. Václava.

Filmové Byšičky

Byšičky a její okolí jsou stále zajímavou lokalitou, která láká turisty, historiky i milovníky architektury, ale také filmaře. V roce 1961 natočil v Byšičkách film *Procesí* k panence režisér Vojtěch Jasný a v roce 1994 zde byl natáčen česko-francouzsko-německý film *Příliš hlučná samota* na motivy románu Bohumila Hrabala. Do hlavní role byl obsazen francouzský divadelník a filmový herec Philippe Noiret.

Vydalo Město Lysá nad Labem / www.mestolysa.cz.
Více informací poskytnete Turistické informační centrum,
Husovo náměstí 23/1, Lysá nad Labem

Byšičky

Lysá
nad
Labem

Na jihozápad od Lysé nad Labem se nachází osada Byšičky, která je místní částí města Lysá nad Labem. Je jednou z nejzachovalejších barokních vesnic na území České republiky, v současnosti jedna ze čtyř místních částí středočeského města Lysá nad Labem. V bezprostřední blízkosti centra Byšiček se nalézá Byšická tůň, která je součástí přírodní rezervace Káraný – Hrbáčkovy tůň, vyhlášené v roce 2014. Samotné Byšičky, vybudované na půdorysu okrouhlice, jsou zapsány jako kulturní památka v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek České republiky.

Archeologické nálezy z šedesátých let 20. století dokládají, že Byšičky leží na místě bývalého pravěkého sídliště z doby laténské. Pozdější nálezy dokládají i slovanské osídlení. Původní osada, která zde stávala, se jmenovala Byšice. V roce 1421 byla zničena husitskými vojsky. V 16. století je v Byšicích uváděn již jen jeden usedlík a jeden dvůr. Osada postupně zanikala a její zkázu dokončila třicetiletá válka (1618–1648). Na zbytcích původní osady založil majitel lyského panství František Antonín Špork v roce 1717 novou vesnici Byšičky.

Původně osadu tvořilo osm chalup, které stály čelem do kruhovitě návsi. Je to ojedinělý typ vesnice – okrouhlice. Uprostřed návsi bývala obecní

studna a zvonička, která byla později nahrazena kapličkou sv. Václava. Tu vysvětil dne 3. října roku 1888 lyský rodák a kazatel Jan Křtitel Votka, člen řádu Tovaryšstva Ježíšova. Uvnitř je mj. vyzdobena votivním obrazem od Jana Heřmana.

V tom samém roce byly při příležitosti vysvěcení kapličky vysazeny kolem ní čtyři lípy. V současné době ji obklopují už jenom dvě památné lípy velkolisté, jejichž ochrana byla vyhlášena 26. února 2002. V roce 2020 byla z obou předních lip stažena památná ochrana z důvodu jejich odumření a prosychání. Stromy tak neplnily estetické funkce, pro které byly za památné stromy vyhlášeny. Byly pokáceny a místo nich byly vysazeny dvě mladé lípy. Lavička u kapličky je vyrobena na památku z jednoho pokáceného památného stromu.

Lovecký zámek Nové Stavení

V těsné blízkosti Byšiček, v místě dnešní chatové osady Řehačka, stával lovecký zámek Nové stavení, který byl dokončen zřejmě již v roce 1702. Hrabě František Antonín Špork nechal vystavět lovecký zámek především k podzimnímu pobytu. V přízemí bydlel správce a služebnictvo, v prvním poschodí byly dvě komnaty a předsíň zařízené nábytkem z lyského zámku. Zde se při šporkovských